

„Brzy se ukáže, že Pavel není provládni.“

Firemní sociolog už tuší, co zažije Fiala

- CZ24 News | 8. února 2023

ČESKO: „Zejména poražená strana po mém soudu až příliš sázela na vyvolávání strachu a obav.“ V případě generála Petra Pavla hovoří firemní sociolog a odborník na komunikaci Vojtěch Bednář o sociálním procesu idolizace. „Čím více různých lidí vidí jeden idol, tím více se navzájem přesvědčují o tom, že je to idol správný, a to dokonce i tehdy, když jsou jejich názory dost rozdílné. Bohužel, mezi představami a realitou je rozdíl, takže když má idol doopravdy ukázat jak funguje, prostě není možné, aby vyhovoval všem.“ Brzy se také podle Bednáře ukáže, že nový prezident není „provládni“, jak mu bylo vyčítáno.

Česko má nového prezidenta. Co na něj říkáte a jak hodnotíte celé finále kampaně?

Vyhrál kandidát, který prosazoval konsenzuální přístup k funkci, chtěl zastřešovat občany a nabízel klid. Ukázalo se, že tato koncepce voličům vyhovovala více, než představa prezidenta, jako faktické opozice proti vládě. Pokud bychom žili v „normálních“ časech, mohli bychom čekat ještě výraznější vítězství, když ne Petra Pavla, tak kandidáta „jeho typu“, ale poměrně velký početní zisk bývalého premiéra Andreje Babiše ukazoval, že hodně lidí se bojí o svou budoucnost. Bohužel, kampaň byla velmi agresivní. Ani ne ze strany kandidátů samotných, jako jejich podporovatelů a zejména poražená strana po mém soudu až příliš sázela na vyvolávání strachu a obav.

Psal jste o tom, že podle vás vyhrála „lepší možnost, spojující koncepce a konsenzuální osobnost“. Voliči Andreje Babiše jistě spokojení nejsou, jak dlouho si myslíte, že jejich rozladění potrvá?

Určitě ano, a je velkou výzvou nejen nového prezidenta, aby zakopal válečnou sekeru a hledal cesty, jak právě k těm, kteří ho nevolili, protože okamžikem, kdy zvítězil, přestal být kandidátem některých a začal být prezidentem všech. Čeká nás zcela nepochybně náročné období, navíc umocněné tím, že různé krize trvají již čtvrtým rokem a postava v čele státu je nejen symbol, ale také svorník společnosti, a to bez ohledu na to, kdo tuto funkci momentálně zastává.

Vyhraněná kampaň druhého kola vytvořila nevyhnutelně koncept a narativum souboje „dobra“ proti „zlu“. Jednalo se o [proces vzniku idolu, jak píšete na svém blogu](#). Převedení kandidáta na idol je vysvětlením, proč jednoho člověka mohou podporovat i jinak velmi výrazně odlišní voliči. Teď ovšem podle vás budou lidé očekávat, že se jejich představy naplní, což může být trochu rizikové. Můžete tento proces ještě více popsat?

Je to běžný sociální proces idolizace, při kterém v určitém člověku vidíme své, nebo pro sebe důležité vlastnosti. Znáte Harryho Pottera? Pokud ano, pak Idol je takové zrcadlo z Erisedu, ve kterém ale vidíte to, jak byste si představovali ideálního prezidenta, vůdce, člověka. Přitom samozřejmě nevidíte negativní vlastnosti, které má každý, a současně mýjíte i některé pozitivní. Čím více různých lidí vidí jeden idol, tím více se navzájem přesvědčují o tom, že je to idol správný, a to dokonce i tehdy, když jsou jejich názory dost rozdílné. Bohužel, mezi představami a realitou je rozdíl, takže když má idol doopravdy ukázat, jak funguje, prostě není možné, aby vyhovoval všem.

Na blogu jste popisoval, že z idolu se stane politik. Idol padne poté, co se zjistí, že není tak „zelený“, tak „liberální“, tak „lidskoprávní“ a dost možná ani tak „bezúhonný“, jak se před volbami, především před jejich druhým kolem zdálo. Píšete, že na tom není nic špatného.

Co když se mylíte a Petr Pavel bude idolem i za pět let?

To je těžko říct, ale pokud se podíváme na křivku jeho popularity, může zůstat nějakou dobu vysoká, pak, a to tím více, čím více bude aktivní, citelně klesne a pak může opět začít stoupat.

Myslíte si, že v osobnosti Petra Pavla jde o návrat tradiční autority?

Byl zvolen kandidát, který má přirozenou autoritu a charisma a obojí měl příležitost prakticky naplnit a posílit svou kariérou v armádě. Nicméně jaký doopravdy bude, ukáže až každodennost výkonu jeho funkce.

Proč vlastně lidem nevadí jeho komunistická minulost, když Andrej Babiš byl za toto odsuzován každý den. A lze to zobecnit? Byl Andrej Babiš výjimka, protože na něm vadilo prostě všechno a u ostatních už je někdejší členství v KSČ nezajímavé a passé?

Osobně jsem přesvědčen, že problém kariéry v KSČ a „komunistické minulosti“ nevadil ani u jednoho z kandidátů, byť u Andreje Babiše na něj bylo více poukazováno v negativních konotacích. Od konce totality uplynula už jedna generace a je to něco, co u starších nerezonuje, protože na to už zapomněli, a mladší to nezažili.

Co tento výsledek znamená jak pro zvoleného prezidenta, tak pro poraženého finalistu Andreje Babiše, a pro celou Českou republiku?

Stojí před ohromným a ohromně náročným úkolem, jak najít spojenci mnoha různých protikladných názorů a naplnit obrovská očekávání do něj vložená velmi různorodými vlivy. Bude také muset, a je dobře, že to byla součást jeho kampaně, pracovat na překlenutí rozdílů a na uklidnění konfliktů. Brzy se také ukáže, že není „provládní“, jak mu bylo vyčítáno, a čím do většího sporu s vládou půjde, tím více rozladí její politiky, aniž by ale potěšil ty opoziční.

Andrej Babiš může dále budovat kariéru a je otázkou, jak se k tomu postaví. No a my ostatní budme rádi, že nás čeká s trochou štěstí rok bez další vypjaté kampaně.

Myslíte si, že Andrej Babiš z politiky odejde? A jak se bude dál profilovat ANO, když už se projevuje zásadní nesouhlas, např. ze severní Moravy od hejtmana Vondráka a primátora Macury?

Můj tip je, že neodejde, ale že se stáhne do pozadí.

Nový prezident chce začít už teď v přechodném období jezdit do nejpostiženějších krajů, chce se ptát, jak krize na lidi dopadá, proč si myslí, že nebyli vládou vyslyšeni. Chce si posbírat podklady už teď, aby pak po 8. březnu mohl s vládou ihned začít jednat, co s tím udělat. Zní to jako dobrý plán?

Je to nejlepší, co mohl udělat, ovšem důležité je, aby nezůstalo u slibů, ale aby tam skutečně vyrazil.

Podle Petra Gazdika zahajujeme novou etapu našich novodobých dějin, kdy prezident bude znovu tím, kdo vášně zklidňuje, rozpory zahlazuje a zemi spojuje. Jak to vidíte vy?

Já v to pevně doufám, protože zvolená osobnost má skutečně tyto předpoklady.

„Po špinavé kampani pana Babiše se část jeho voličů opravdu bojí totality či války, kterou hrozil. Proto vyzývám pana Babiše, aby pro jednou udělal správnou věc a omluvil se veřejně za kampaň, za lži, uklidnil veřejnost. Je to v zájmu všech občanů,“ vyzval Ivan Bartoš. Měl by se Babiš omluvit?

Já bych se velmi přimlouval za zklidnění na všech stranách včetně vyzývání k omluvám.

Vojtěch Bednář, odborník na komunikaci, firemní sociolog. Foto: archiv V. Bednář

[ZDROJ](#)